

SZÉKELY-UDVARHELY

— AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA —

— A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE —

Megjelen hetenkint kétszer: csütörtöken és vasárnap.
 ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előjárók, papok és gazdasági egyetemi tagok egész évre 8 K, tisztek, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
B E T E G H P Á L
 LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szöveg 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyílt-tér so a 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és klíring 10.489. szám

Siralomházban.

Irta: Dr. Pallos Árpád.

A régi jó időkben a halálraítelt deliquensnek azt az egy szivességet megtették, hogy az ítélet végrehajtása előtti napon, minden jóval ellátták, utolsó kívánságát teljesítették, hozzátartozóit oda bocsájtották s egyáltalában mindenkinek bejárása volt az elitélhez, akinek csak kedve tellett abban, hogy végső gyöttrődésének szemtanuja lehessen. Ez az állapot a siralomházban jellemezte a régi kor humánus szellemét, ezzel kívánta kiengesztelni azt az igazságtalanságát, hogy egy embert életétől megfoszt.

Ez a siralomházbéli állapot jellemzi jelenlegi politikai életünket is. Mintha az egész magyar parlament ilyen kivégzés előtti eszem-izsom, dinom-danom hangulatban lenne. Mindent megengednek neki, mindent elnéznek érte, hiszen szegény ugyanis a végét járja, hadd tombolja ki magát utoljára.

A képviselőház, mely együtt van, de nem politizálhat, mely nem napolja el önmagát, de bármely pillanatban elnapolható királyi kéziratral, mihelyt akad olyan miniszterium, mely azt ellenjegyzzi, az ilyen parlament élete nem élet, hatalma nem hatalom s ténykedése a semmivel egyenértékű.

Egész Magyarország egy halálra ítélt deliquens benyomását kelti. Önmagával meghasonlott, semmi nincsen inyére. Ha egyik nap egyik párt így határoz, másik nap a másik párt éppen az ellenkezővel lép meg a politikai világot. Soha, seholyöntetőséget, együttes eljárást nem láthatunk. Mikor arra volna legnagyobb szüksége, hogy egy akarat, egy vezérlés érvényesüljön, akkor szerte huz a parlamentnek nemcsak minden egyes pártja, hanem még a pártok között sem látjuk azt az összhangot, mely ilyen válságos időkben a félgőzelemmel egyenlő.

Bécs minden erejével ellenünk fegyverkezik. Ami csalafinta dolog a politikában, ami ravaszság a diplomáciában ősidők óta rejtezkedik, az most mind napfényre kerül, hogy a magyar érdekeket lesujtsa, porba alázza. A bécsi sajtó oly egyöntetűen, oly egyformán fujja a magyargyűlölet kigyókövét, hogy még azok a sajtóorgánok is, melyek máskor tüzzel-vérrel harcolnak egymás ellen, most megkötötték a szent treuga deit s

egyformán ostromozzák a magyarnak jogos kivánságait, szerepny és méltányos igényeit.

Nálunk! A legmagyarabb sajtóorgánok lesve-lesik, hol sebezhető meg leginkább ez vagy amaz a hazafias párt, vagy pártvezér. Nem szövetségnek azok egymással, inkább az ördöggel, hogy egymást elpusztítsák.

Mi ez? A százados hun-átok, mely Attiláról maradt reánk örökül?! Vagy a nemes magyar faj, miként a lengyel önévéreitől hulljon áldozatul a gaz és álnok ellenségnek! Nem térünk észhez, még akkor sem, mikor már az ország ott raboskodik a siralomházban. Mikor már semmerre sem látszik ki ut a vézszengetegből, senki sem segíthet a magyaron.

Térjünk magunkhoz véreim!

Tartsunk össze most, mikor el kell dölnie egy ezerszentes produktív, munkás, törekvő nemzetnek a sorsa, mikor végre betetőzik évezredek alkotmányunkat azzal a záradékkal, a mely nélkül eddig csak papíros alkotmány volt s a mely nélkül azt teheték vele, az uralmon levők, amit csak akartak.

Kitartás és összetartás! Ez legyen most a jelszavunk. A megfélemlítés nem a bátrak kenyerre. Csak gyáva ijed meg a saját árnyékától. Láttuk a multban, mire képes a kitartó akarás s élvezni fogjuk a jövőben, harci készségünk gyümölcseit. Csak egymást ne áruljuk el. Tartsunk össze most, az utolsó órákban. Akkor, amikor már ellenneink azt hiszik, hogy az utolsó órája ütött alkotmányunknak; akkor, mikor úgy tetszik, hogy az egész nemzet a siralomházban ül.

Még nem bizonyos, hogy kinek ütött a végórája, még nincs itt az ideje a kétségbeesésnek. A magyarok Istene eddig is velünk volt, a magyarok Istene továbbra is kitart mellettünk. Csak méltóak legyünk ahhoz, hogy pártfogásában részesüljünk.

A siralomház még a vigaságok tanyája lehet, de vegyük fontolóra, hogy mindig és mindenkor a nemzeteken mulott az, hogy soha többé olyan helyzetbe ne kerülhessenek, hogy ők legyenek foglyok ott, ahol nekik kellett volna uralkodniok . . .

— **Jeles mondás.** Az emberiség érdekében zabolára van szükségünk, mely a királyokat fékezze, a népet oltalmazza. Ezen zabolá a religio.

POLITIKA.

Ugron kilépett a függetlenségi pártból.

A „Magyarország” a következőket írja: Ugron Gábor most kurucabb legény, mint Kossuth, Justh, Apponyi, Holló, Bathhány és bárki a függetlenségi párton. Öneki nem kell a gazdasági függetlenség egymagában, öneki ez csak úgy kell, hogyha egyszerre megszerez az önálló hadsereg, önálló külügy és legfőbb minden egyéb. Megvalljuk, hogy ez nagyon rosszul hangzik Ugron Gáborról, aki mindig a fokozatos előhaladásnak volt hírdetője. Mindazonáltal a függetlenségi párton éppen nem okozott feltűnést. Ugron kilépését egy levélben jelentette be, a melyet Szilágyosmlyóra küldött választóhoz. Ebben a levélben, amelyet a felhivatalos „Magyar Távirati Iroda” közöl. Ugron a következő extra dolgokat írja:

Kossuth Ferenc, a 48-as párt elnöke bejelentette pártjának, hogy Bécsben semmit sem ért el. Ez tény, mert a király azt mondta, hogy Kossuth nem más, mint vezetett vezér (?) és megbízhatatlan. Kossuth Ferenc pártja beleegyezése nélkül a függetlenségi párt egész programját feladni (?) és azt proklamálni látta jónak. E szerint a közjogi programot egyszerűen feladja (?) és a gazdasági függetlenség lenne a program a politikai közjogi állami függetlenség helyett. Külön hadsereg és külön külképviselet végleg elejtettnek tekintendő. Katonai engedményeket sem fognak kívánni. Maradna tehát a program: törekvés az önálló vámterületre, jog az előkészületre a külön bank érdekében. A vámterület kérdése 1917-ig nem akut kérdés és a bankkérdés egyelőre pár évre, majd pedig végképpen kikapcsolatnak. Ő ezt az elvek föladásának tekinti és nagy nemzeti árulásnak tartja. Ezért készen áll, hogy Kossuth pártjából kilépjön. 300 millió okkupációs költség; Boszniának elidegenítése, továbbá a rettentő hajóépítési költségek, amelyeket a jövő évben meg kell szavazni, ez volna a számla másik oldala. Jó semmi, minden rossz. Ez a mérleg. Eltökélt szándéka, hogy a Kossuth-párt kötelekéből kilép, de ezt választói tudta nélkül nem teheti, mert mint függetlenségi pártit választották meg és csak azután lépett a Kossuth-pártba.

Ha igaz ez a levél, akkor az tele van valótlanságokkal, mert abból pl. egy szó sem igaz, hogy a függetlenségi párton akár Kossuth, akár bárki más, vállalkozni akar az önálló bank feladására. Ez homlokegyenest ellenmondásban áll a függetlenségi

párt egész mostani harcával, amely éppen az önálló bank és a gazdasági függetlenség kivánsága miatt tört ki. De így van a levél sok más állítása is. A levél megírása különben csak folytatása Ugron egész újabb szereplésének, a mely, ismételjük semmi feltűnést nem okozott a függetlenségi párton.

Megjegyezzük még, hogy Nádudvary nevezetű pártelnök Ugronnak állítólag azt sürgönyözte vissza, hogy ők helyeslik Ugron eljárását, így tehát a dolog befejezettnek lenne tekinthető.

Közigazgatási ülés.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága Ugron Ákos főispán elnöke alatt tegnap délelőtt tartotta meg havi rendes ülését a tagok élénk részvétele mellett. Az egyes jelentéseket Dr Sebesi János alispán, báró Orbán János árvasszéki elnökhelyettes, Dr Lengyel József tiszti főorvos, Rhédei János tanfelügyelő, Szobotka Rezső műszaki tanácsos, Stratzinger Emil kir. tanácsos, pénzügyigazgató, a kir. ügyész jelentését pedig Dr Keith Ferenc tb. főjegyző, Zonda József tvh. főállatorvos és Daniel Lajos közgazdasági előadó tették meg, melyeket mind tudomásul vettek.

Az alispán jelentéséből kitűnt, hogy mult hónapban egyévre érvényes utlevelet 84 dbot adtak ki és a kivándorlást korlátozó új törvény életbe léptetése óta a kivándorlás csökkent. Az oláhfalvi választókerületben a csend és rend főtartására a csendőrség szaporítását, valamint három század katonaság kirendelését kérte az alispán. — Vármegyénkben mult hó végén 12,444 egyén maradt gyámság alatt.

A közegészségügy az előfordult hevenyfertőző betegségek miatt kissé kedvezőtlenebb volt, mint a megelőző hónapokban. A közoktatási ügyekről lapunk más helyén számolunk be. Itt csak azt említjük meg, hogy a tanfelügyelő a kányádi ref. iskola államosításának előzményeit részletesen ismertetve, választott Vajda Ferenc ref. esperes mult havi felszólalására s a választ úgy a felszólaló, mint az ülés tudomásul vette. Vajda azonban kijelentette, hogy miután a kányádi körjegyző annak idején illetéktelenül avatkozott a dologba, másfelől pedig sem az egyház, sem főhatósága az államosításról nem tud, bizonyos inkorrekt-ség történt annak idején. — Az állami bevételek, kivéve a dohányjövedéket, melynél kevesebb volt a bevétel, mind lényegesen többet mutatnak, mint a mult év hasonló havában. Az állategészségügy aránylag kedvezőbb, mint a mult hónapban. Az időjárás szeptemberben igen kedvező volt. A legelők javultak s

ha így folytatódik, a takarmány hiányát majdnem teljesen pótolja, úgy, hogy a marhaállomány megfelelő mennyiségű táplálékra aggódalomra okot nem szolgálhat. Dr. Mezey Ödön felszólalására a főispán kijelentette, hogy a földmívelésügyi miniszteriumnál Dr. Koós Mihály kirendeltségi megbízott közbeléptével intézkedett, hogy annak idején a szükséghez képest takarmány álljon rendelkezésre.

A bükkfa talpáknak kis vállalkozók által leendő szállítására vonatkozó felterjesztés adatainak összegyűjtéséhez az év végéig határidőt adtak. Majd több közbirtokossági ügyet intéztek el, amelyeknél ismételt hangsúlyozzuk, hogy a gyűlések szabályszerű (15 nappal előbb) összehívásának hiánya miatt, most is valamennyi ilyen határozatot megsemmisítettek.

Tudomásul vették Kendi István kénosi tanító és Karácsony Julia székelykereszturi polg. iskolai igazgató-tanítónő egyhangulag történt megválasztását s részükre a megfelelő államségélyek kiutalványozását kérelmezik.

Nagyfontosságú ügyet, a kereskedelmi szakiskolák létesítését tárgyalta ezután az ügyszék. E szerint egyelőre Székelyudvarhely és Székelykeresztur jön javaslatba. Itt állítják fel a szakiskolákat s a nyert tapasztalatok után kerül sor majd a vármegye egyes községeire. Rhédei tanfelügyelő valóban magas színvonalon álló javaslatát különben egyhangulag elfogadta és magáévá tette a bizottság.

Az analfabéták oktatásáért a székelyudvarhelyi Székely Társaság által mult évben kitűzött 400 koronát három részre osztják. Az első díjat 200 K-t Gál Mihály székelyudvarhelyi V. ker. róm. kath. kántortanítónak, a II. díjat 100 K-t Szász Ferenc alsósiménfalvi áll. isk. igazg. tanítónak és a III. díjat szintén 100 K-t Tóth Vilmos szentábrahámiai áll. ig. tanítónak ítelték oda. Az első 13, a II. 2 és a III. 5 analfabétát tanított meg írni és olvasni. Ugy tudjuk, hogy vármegyénkben még többben foglalkoztak az analfabéták oktatásával s talán sikeres eredményrel, de miután elmulasztották bejelenteni, a díjakat ez értelemben kellett kiosztani.

Több kisebb fontossággal bíró és magán ügyek elintézése után az ülés 12 órakor véget ért.

Az aradi tizenhárom.*

A gyűlés öröki játéka II. jelenetét a XIX. század Nerója, Hajnau játssa.

Feltűnik a magyar szabadság megváltásának Golgotája, decorációban áll a 9 drb bitófa és öt kikovácsolt golyó a küzdők leterítője. Bent ítéletet, halálítéletet hörög a kivezényelt hadbíró. A kis cellákban zsolozsma hangjai érintkeznek az éjszaki szellővel, mely viszi ezt a nemzetek Istenéhez. A 13 hős nem hajol, nem alazza meg magát zsarnok előtt. Nem könyörögnek ke-

*Gál Imre emléksbeszéde az udvarhelyi r. k. esp. tanító-egylet sóvidéki fiókkörének ülésén. Szerk.

gyelemért. Némán türik megaláztatásukat, éreztetik megvetésüket és imádkoznak. A sötét éjből derengeni kezd a hajnal fénye. Kemény katonai őrizet lépte dobogása zavarja a hajnali csendet. Dobok perdülnek, zür-zavaros hangok hallatszanak; kelet felől mindinkább piroslik a felkelő nap; zizegve száll tovább az enyészet szellője, sejtelmesen hullnak-hullnak a levelek. Felnyíllanak a záruk, Kiss Ernő, Sveidel, Dessevfy és Lázár találkoznak. Megindultan fognak kezét, nézik egymást, bucsuznak örökre-örökre. Megindul a szomorú menet a magyar kálvárián. Ott vannak a Golgotán már. A hősök letérdelnek, imádkoznak. Röviden ismétlődik az ítélet; lehull a bilincs, feltáru az égi Megváltó szent jele a kereszt s pár perc alatt az osztrák fegyver gyűlölete 4 virágot tépett le a gyászoló nemzet életfá-járól.

A síralomházban 9 tábornok várja szomorú sorsát.

Megrázóan visszhangzik a lövések zaja szívökben. Rajtok már a sor. Damjanich megy elől. Béna lábai nem bírják az ólomnehéz láncot, ronda szekérre lökik a pribékek, kocsisa zokogva hajtja lovait. A síralmas menet lassu léptekben halad a Golgota felé. Megismétlődik az ítélet és a gunyos kegyelem kérés. Istennél a kegyelem, hangzik erőltetve. Pöltenberg lelke visszashall Teremtőjéhez. Ott áll a nyolc. Egyiknek se rándul arcizma, nem félnek a hősök a haláltól. Szótlanul mennek kintpadra Török, Láhner, Knezics, míg Nagy Sándor József törli meg a halálos csendet: „Hódie mi hi, eras tibi.“ Ma nekem, holnap neked. „Éljen a haza“ kiáltja s kiheli nemes lelkét. Majd Leniingen, Aulich és Damjanich bucsuznak és tesznek eleget az önkényi ítéletnek. Gróf Vécei marad utoljára a temesvári ostromzár hősi bajnoka. Nincs bajtárs, kitől bucsut vegyen. Az előtte kiszenvető Damjanich tábornok kezét csokolja meg bucsuzásul s elhal. A fenségesen megrázó jelenet könyeket fakaszt a körülálló katonák szemébe, a csapatok hangosan zokognak. Nyolcat kongat a torony órája. Leborult katonák parancsszóra, de szívből imádkoznak. Majd sorakozva lépdelnek, könyeket törölnek. Ott maradnak az áldozatok mellett a lelki felindulástól győtrött lelkészek. Az előtörő nap fényes glóriát von a vértanúk sápadt homloka köré.

Hallgatva áll a tér, szívünk szorul, Segy köny beszél hazánk nagyságiról“

Mély bánat meseje Arad és Világos völgye. Rabláncok csörgése, bujdósok sohaja, az itthon lévő elnyomottak nyögése árnyékolja be azt, mert „a szabadság nem virul a holtak véréből, kinzó rabság könyve hull árvánk hó szeméből.“

Ez a tragédia van sötét vonásokkal bevésvé 1849. okt. 6-ának történelmi lapjába, keverve fájdalommal, sirással, könyekkel, a vértanuságban üdvözültek mosolygó vigágával, melynek elsrítására nem elég a „Buda, Mohács, Nándornál elfutó“ nagy folyó. Ez a kép tárul fel ma magyar nemzetünk érzelmi világa előtt, hova záródik minden igaz magyar, ki a multból merit lelkesedést, erőt, utmutatást a nemzet jövőjének megmunkálására. Itt voltak

ti is. Hazaszeretetért lángoló lelkek beletemetkezett-e a magyar szabadság megváltó drámájába? Azon nagy drámába, mit előnkbe tárt egy nemzet se képes a teremtés óta! Fogott-e tüzet itt, tetkekért lobogó áldozatos tanítói szivetek? Ha igen, menjetek és égessetek, gyulassátok lángra hazánk beteges sorsát, lethárgikusan szemlélő néptömeg aluszékony kebelét, hogy az emlékezés tiszta világánál látva e sokat szenvedett nemzet multját, egyenes ösvényt verhessünk hazánk boldogulhatása felé.

A vérpadra hurcolt szabadság szenvedelmesen kiált felénk. Nemzeti létünk s egységünkön sorvasztó béklők zörögnek, mert a megszerzett szabadság áldás helyett átkot termelt a valódi tudást nélkülöző nemzet gerinc sorvadását. A boldogulhatás eszköztét a ravasz fondorlatokkal teleitatott pártpolitikában keresi az egyed, ide szövédik bele minden hazafias érzés, ebben merül ki a nemzeti letkérdés problémáját megoldó gondolat. Mig a társadalom közvéleménye e téren keresi gondolatának táplálékát, nem veszi észre, hogy az anyagi önérdék hajhászat gyalázat harca dul e hazában szanaszét, szemben áll egyed az egyeddel, egész az egészszel. Jelszava a harcra nem a haza, hanem én mindenek előtt. Az alsó népréteg kezében nem látható a kulcs, mellyel a valódi szabadság termének ajtóját felnyithatná. Tudás helyett a folyton tartó önámítás, szeparasztikus törekvések és törtétesek utján saját édes anyja ellen tör, vért is szivja már. Tesped, romlik napról-napra lelkében és testében. A legmélyebben rejlő éltető forrás nem buzog a családok belső életében. A közéleti erények embriói nem fejlődnek. A pusztuló falu leike nem ver gyökeret a hazai földben. Megy, megy eladni hazáját.

(Folyt. köv.)

A vármegye közoktatása.

Udvarhelyvármegye kir. tanfelügyelője a következő jelentést terjesztette elő a közgazgatási ülésben.

A vármegyei népnevelésügy folyó évi szeptember havi állapotának főbb mozzanatairól szóló jelentésem a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

Az 1907. évi XXVII. t.-c. rendelkezése értelmében valamennyi elemi népiskola ellátandó a magyar címerrel. E címerek megérkeztek, szétküldettek s iskolátogatásaim során gondom lesz reá, hogy e címerek helyükön legyenek.

A vármegyei házi ipar fejlesztésének érdekeit tanulmányozásom tárgyává tettem s ha tanulmányommal elkészültem, javaslatomat a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter ur előtt megteszem és engedélyt eszközök ki arra vonatkozólag, hogy a házi ipar különböző ágainak meghonosítása érdekében a közgazgatási bizottság tudta és hozzájárulásával, a székelyföldi kirendeltség bevonása mellett a földmívelés- és kereskedelemügyi miniszter urak segítségével a szükséges és célhoz vezető intézkedéseket megtehessek.

A székelyudvarhelyi állami polgári leányiskolának gyakorlati irányu fejlesztése, vagyis szabászati, keres-

kedelmi-könyviteli, szövő- és kötő-gépkészítési tanfolyamokkal való el-látása iránt kimerítően megokolt előterjesztésemet már megtettem s rendkívül fogok örvénden, ha az óhajtott sikert a Tekintetes Bizottság előtt jelenthetem.

A kénosi községi elemi iskolának 1910. szeptember hó 1-től állami kezelésbe való vételét szakminiszter ur kimondta.

Etéd és Bözöd községekben az állami óvoda szervezésére irányult tárgyalásaim a járási főszolgabíró ur nagybeesű személyes támogatásával teljes sikerhez vezettek.

Ujabbán Korond és Ujszékely községek ajánlottak még elismerést érdemlő áldozatokat kisdödővászügyük állami uton való rendezése érdekében.

A szentábrahámiai állami elemi iskola épületének főfalán veszélyes repedések keletkeztek. A baj elkerülése érdekében a kir. államépítészeti hivatallal egyetemben a szükséges óvintézkedéseket megtettük s helyreállítás biztosítása céljából a miniszteriumhoz sürgős fölterjesztést tettem.

Állami elemi népiskolánk benépesítése iránt intézkedtem. Az eredményről a jövő havi ülésben jelentést teszek.

Községi elemi iskolai tanító választásoknál az elnök jelölési jogának, — a polgári leányiskoláknál a külömbözeti vizsgák szabályozása ügyében felsőbb helyen előterjesztést tettem. Az eredményt annak idején be fogom jelenteni.

A székelykereszturi állami tanítóképző kertjének mintaszéri elrendezésére vonatkozó terv elkészítésére az intézeti igazgató urat — a vett rendeletnek megfelelően — fölhívtam.

A székelyudvarhelyi tanonciskola fejlesztése és fokozott állami segélyezésére irányuló javaslatomat megttettem.

A vármegyei tanítói nyugdíjgyi bizottságba a róm. kath. egyházi főhatóság részéről Mikes János gróf főesperes és Sebestyén Mózes al-esperes; unitárius részről pedig Sándor Mózes és Deák Lajos urak küldettek ki.

Bözödújfaluban a görög kath. lelkész és az állami elemi iskolai tanító közötti viszályt a járási főszolgabíró urral megszüntettük és a község érdekében kívánatos békét mindkét fél elismerésre méltó jóakarásával helyreállítottuk.

Végül megnyugvással és örömmel jelentem, hogy a vármegye kulturális állapota főltt igen rövid idő alatt folytatott tanulmányom egy pontja téves volt, a mennyiben a szentdemeteri róm. kath. elemi iskola elhelyezése nemcsak, hogy nem reménytelen, hanem egészen korszerű.

Kiváló tisztelettel

Székelyudvarhely, 1909. okt. 4.

Rhédei János

hivatalvezető kir. s. tanfelügyelő.

1848 eredeti angol, francia és amerikai toalett-modell közlő a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatóvanszámot küld a „BUDAPESTI BAZÁR“ kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

HIREK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy az oláhfalvi választáson a választók mind vesztesek lesznek;

mondják, hogy a nagytőzsdét nálunk este pont 7 órakor bezárni nem szokták;

mondják, hogy némely hölgyek tyuk-ketrecet nem tesznek fejükre;

mondják, hogy nálunk a képviselőválasztások nagy békét szoktak eredményezni;

mondják, hogy az emberek nálunk mind szavahihető, megbízható zsentlémenek;

mondják, hogy tisztviselőink politikai mozgalmakban részt nem szoktak venni.

— **Az oláhfalvi választás** tudvalevőleg szombaton, e hó 16-án délelőtt történik meg. Hova-tovább izgatottabbak lesznek a kedélyek. E végből a csendőrség számát szaporították és megfelelő mennyiségű katonaságot küldöttek a választó kerületbe. Igen rossz dolog, hogy az itatásnak se vége, se hossza. Az emberek már hetek, sőt hónapok óta csak isznak és nem dolgoznak. Természetesen ennek számtalan viszály, bűnvádi feljelentés a következménye. A leitatott, fanatizált nép nyers erejét harcra vinni, nem épen ildomos, sőt elítélendő dolog. De hát azt hisszük, a csendőrség és katonaság a kellő rendet föntartja és a választás az igazi függetlenségi és 48-as jelölt győzelmével fog végződni. Az ügyészséghez tett bűnvádi feljelentések között van Lántzky József feljelentése magán vagyron rongálásáért, melyet bizonyára gyorsan elintéznek, hiszen abban a község, mint erkölcsi testület is érdekelt fél, amennyiben kártérítéssel tartozik. Nagy szerencse, hogy eddig ember élet áldozatul nem esett. Minap Csiki Márton a halál torkából mentette meg Dr. Burnáz körorvos, ki a revolvert kicsavarta a támadó kezéből. Szóval áldatlan állapotok folynak az oláhfalvi kerületben s nagyon kívánatos, hogy minden baj nélkül történjenek meg a választás. Ugy értesülünk, hogy a vármegye főjegyzője a neki felajánlott bizalmi férfiúi állást, már tiszténél fogva sem fogja betölteni, mivel egy köztisztviselő pártoskodása ily exponált körülmények között a közérdekre is hátrányos lenne.

— **Felfüggesztett körjegyző.** Szász Ferenc etédi körjegyző ellen közokirat hamisítás miatt a helybeli kir. törvényszék a vád alá helyezést kimondotta és ezt a közigazgatási bizottság tudomására hozta, tegnap a bizottság felfüggesztését kimondotta. A nevezett jegyző építkezési ügyben jegyzőkönyvet vett fel és azt — elég meggondolatlanul — széttepte.

— **Fegyelmi egy körorvos ellen.** Minap dr. Burnáz szentegyházfalvi körorvos kézi gyógytárát felügyelet nélkül, illetve záratlanul hagyta. Cselédje az alkalmat felhasználva, mérget ivott és súlyosan, majdnem életveszélyesen megbetegedett. A gondatlan körorvos ellen a fegyelmi vizsgálatot megindították.

— **Új kolozsvári unitárius lelkész.** Mint tudósítónk jelenti, a nem rég megüresedett kolozsvári második papi állásra a f. hó 10-iki választá-

son Ürmösi Károly homoród-jánosfalvi lelkész választott meg szavazattöbbséggel. Midőn egyfelől sajnáljuk a derék és szorgalmas lelkésznek megválasztását, másfelől örömmel látjuk szép előhaladását.

— **A legrövidebb ut.** A sárdzsákod—szentdemeteri törvényhatósági utat Péchy Lajos kerületi felügyelő, műszaki tanácsos elnöklésével, Dr. Sebesi János alispán, Szobotka Rezső műszaki tanácsos és az építést vezető Leichter Gyula főmérnök hétfőn és kedden vették át és nyitották meg a közforgalom számára. A gyönyörű ut több, mint 200,000 koronába került, de meg is éri, mert Maros-Vásárhely felé vármegyénkbeli ez a legrövidebb ut. Nagy elismerés illeti Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert a költségek engedélyezéséért.

— **Az Erdélyi Kárpátgyűlés** — mint Déváról jelentik — szombaton délután tartotta XIX. rendes évi közgyűlését Déva város dísztermében. A gyűlésen Lázár István elnök, kinek megnyitóját a nagyszámú közönség lelkes éljenzéssel fogadta. Majd a különböző testületek üdvözlő táviratainak felolvasása után az elnök indítványára József főherceget táviratilag üdvözlöttek. Az évi jelentés szerint az egyesület az idegenforgalom emelése körül nagy tevékenységet fejtett ki; a múlt év folyamán 7006 egyént utaztatott. Jelentős munkát végzett az egyesület a Zichy-csepkő barlangban Rév községben, ahol egy 36 méteres hidat építettek és 14 szobás turista-házat is emeltek a barlang előtt. Brassó vármegyében a Nagykő-havason szintén egy nagyszabású menedékházat építettek, mely 10.000 koronába került. Számos utjelzést létesítettek 60 kilométer hosszúságban. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette. Majd a régi tisztikart újból megválasztották. Közgyűlés után az egyesület dévai osztálya a híres dévai várrmot fényesen kilágitotta, mely szép látványt nyújtott a közönségnek. Majd megszólalt a várron tetején a tárogató, kuruc dalokat játszott. Másnap az egyesületi tagok két részre oszolva, kirándultak Vajdahunyadra, hol a híres vasműveket tekintették meg.

— **Csendélet Zetelakán.** Természetesen korcsmában voltak. E nélkül baj nem igen szokott megenni. Bándi Mózes volt a bűnbak; őt verték meg a vendégül látott oroszhegyi rokonok: Bándi János és Hirnyi András. Sérülései súlyosak s a vármegyei közkórházban váltig fogadkozik, hogy többé korcsmába nem jár és ott vendégeket nem traktál.

— **Villamvilágításunk.** Alig mult egy éve annak, hogy kezdetét vette városunkban a villamvilágítás és ez alatt az év alatt — örömmel konstatáljuk — nem is merült az ellen panasz fel, mert ugy a lakásokban, mint az utcákon egyenletesen és tiszta fényvel égtek a lámpák. Most sem panasszal, inkább kéréssel fordulunk az üzemvezetőséghez, kérve azt, hogy oda hatni törekedjék, hogy most, midőn egész városunk villamfényben uszik, ne maradjon egyik legszebb középületünk, a vármegyház teljes sötétségben. Mert minek borítsuk homályba azt, ami kevés

szépünk van a sétáló idegenek elől? Az a néhány kis lámpa, esetleg egy iv lámpa nem kerülne olyan sok pénzbe és ezzel is csak a város szépsége és más helyütt nagyon célszerűen elrendezett villamvilágítása emelkedne.

— **Honvéd önkéntesek tisztviselője.** A mult hét első napjaiban tették le az erdélyi részeken állomásozó négy honvéd gyalog ezred önkéntesei Kolozsvárt a tisztviselőt. A vizsga eredményével mindenki meglehetősen elégedve, amennyiben a 45 jelentkező közül csak 2 nem felelt meg a kívánalmaknak.

— **Melyiknél?** Ugyan barátom, légy szíves mondd meg, nálad hány az óra? Az én óram *Csillagnál* van s nem tudom. A jó barát cinikus mosolygással és székelyes rövidséggel — szintén kérdéssel válaszol: Melyiknél? (Mert t. i. nálunk két Csillag van, kinek az órához köze lehet. Egyik Csillag Pista órája, míg a másik Csillag Józsi *zálogházi* tisztviselő.)

— **Bicskázás.** Biró Domokost Máréfalva községben Miklós Péter és Csiki Ferenc a minap súlyosan megbicskálták. Nyolc helyen ejtettek rajta „folytonossági hiányt”. Birót a vármegyei kórházban ápolják. A tetteseket pedig feljelentették.

— **A puhafa-piac szabályozása.** A fenyőfa-piac helyzetének javítására irányuló intézkedések elsősorban a puhafa árának megdrágításában nyilvánulnak. Az erdélyrészi fatermelők legutóbb tartott értekezletén elhatározták, hogy az első osztályu fenyőfa árát, amely a többihez viszonyítva olcsó, felemelik 15 százalékkal. Ezzel az áremeléssel azt akarják elérni, hogy a többi fajta fenyőfa forgalmát emeljék, mert az első osztályu fenyőfából, olcsó áránál fogva sokkal több fogy, mint a többiből, az olcsóbb fajta fenyőfa-állomány nagy mérvben felszaporodik s nem lehet tudni rajta. Az erdélyrészi fakereskedők határozatukhoz való csatlakozásra hívják fel a felsőmagyarországi, bukovinai s romániai fakereskedőket.

— **Magyar Otthon.** Egyik legtitésesebb és olcsóbb ellátás Budapesten a Magyar Otthon penzióban, VIII., Főherceg Sándor-utca 31. a. és b. sz. alatt van.

— **Törvénykezés.** Esküdtek névjegyzéke. A szekelyudvarhelyi kir. törvényszék esküdtszékének II. ülészakára, mely folyó hó 17-én kezdődik, a következő esküdtszéki tagokat sorsolták ki: Vladár Ferenc építész Sz. udvarhely, Ferenc Gyula ny. ár. elnök Sz. udvarhely, Pap János birtokos Máréfalva, Csiki István tanár Székelykeresztúr, Pál Tamás Márton birtokos Oroszhegy, Jakobi János 156. hsz. H.-Daróc, Tompa Árpád tanár Sz. udvarhely, Ugron Zoltán birtokos Fiafalva, Petrányi Miklós tanár Sz. udvarhely, Zárug Antal kereskedő Sz. udvarh., Szemlér Ferenc tanár Sz. udvarhely, Papp István szabó Sz. udvarhely, Bartók István lakatos Sz. udvarhely, Kardalus Mózes birtokos Betfalva, Nagy József birtokos Olasztelek, Novák Gyula ügyvédjelölt Sz. udvarhely, Gyertyánffy Gábor kereskedő Sz. udvarhely, Félégyházy Antal ny. tanár Sz. udvarhely, Szabó István birtokos Sz. udvarhely, Tamás Albert tanár Sz. udvarhely, Balázs Ignác

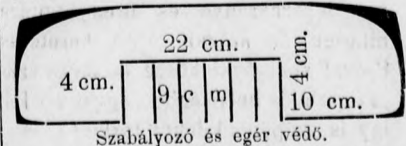
hentes Sz. udvarhely, Soó Gáspár tanár Sz. udvarhely, Sándor Ferenc birtokos Homoródszentpál, Bálint György timár Sz. udvarhely, Haberstumpf Károly építész Sz. udvarhely, Molnár Károly ny. tanár Sz. udvarhely, Feleki Márton birtokos Nagyalambfalva, Dózsa Jakab tanár Sz. udvarhely, Szabó László nagybirtokos Homoród-Almás, Dr. Váró Géza ügyvéd Sz. udvarhely. Pótesküdték: Szorger Ferenc órász Sz. udvarhely, Balázskároly pléhes Sz. udvarh., Kálnoki Ferenc mészáros Sz. udvarhely, Magyarósi Artur asztalos Sz. udvarhely, Dávid Gergely kovács Sz. udvarhely, Gabrovitz Kornél tanár Sz. udvarhely, Köteles István birtokos Kadicsfalva, Benedek Géza cipész Sz. udvarhely, Fekete Pál birtokos Bögöz, Fekete Béni építész Sz. udvarhely.

— **Pályafétel.** Az „Udvarhelye-gyei tanító egyesület” a következő tételre pályázatot hirdet: „A néptanítóra az iskolán kívül váró feladatok és pedig: ifjusági egyesületek, gazdakörök, szövetkezetek szervezése, vezetése, alkoholizmus elleni küzdelem megoldhatók-e úgy, hogy azok a tanító munkálkodását túl ne terheljék? — Ha igen, mi módon?” Pályadíj 60 korona. Csakis az egyesület tagjai pályázhatnak. — A jellegével ellátott és idegen kézzel írott pályamunkák 1910. év szeptember 1-ig alulírott Elnökhöz adandók be. — A pályanyertes mű az egyesület tulajdonává válik a szerzői jog épességben hagyása mellett. Siménfalván, 1909. okt. 8-án. Szász Ferenc, egyel. elnök.

Méhészet.

Október havi teendők, kezdő méhészek számára.

A napok mindennap rövidebbek, az éjszakák hosszabbak és hűvösebbek, a mezők és erdők millió virágai lassankint elenyésznek; kopár lesz mező és erdő, ezáltal megszűnik a méhek gyűjtése is. Kedvező időben még kijönnek a méhek egy rövid sétára, a mi nagy előnyükre szolgál, mert minél később ideig járhatnak, annál rövidebb lesz a téli fogságuk és annál jobban kibírják az áttelelést. A ki a méhek betelelését elvégezte, annak nincs semmi teendője a méhekkel egyéb, csak naponként egy kis szemlélet tartani felettük. Ezután a méhesben a legnagyobb kárt az egerek okozzák. Nagy gondot kell erre fordítani, nehogy egér jusson be valami módon a kaptárba, vagy szalmakasba, mert teljesen tönkre teszi azt a méhtörzset, a melybe bejuthat és tanyát üthet fel benne.

Szabályozó és egér védő.

A kaptárak röplyukára előnyös az itt közölt ábra szerint készült egér védő, amelynek 9 cm. hosszú és 9 mm. magas kivágott részét az ábra szerint 9 mm. távolságban apró fejletlen szeggel beverve, egy kis csavaros horgolóval a kaptár röplyukára helyezzük. E készülék segítségével biztosan megvédhetjük méheinket az egerek háborgatásától és ezt mindenki könnyen elkészítheti. A szal-

makások röplükába pedig 9 mm. távolságba sodrony szegeket verünk, azzal minden ellenségtől megvédtük méheinket. A darazsak ellen nem használ; azokat össze lehet fogdosni szűk szádu üvegekben. Ecetet, vagy cukros vizet töltünk az üveg egy-negyedéig, a honnan naponkint ki-ürítjük a belefutakat és frisset töltünk helyébe. Mézes vizet az üvegbe nem kell tölteni, mert akkor a méhek is bele mennek az üvegbe és ellenségeikkel együtt elpusztulnak.

A kibott és leképezett szalmakából kivett lépeket, a melyek még nem feketék, hanem sárga színűek s a melyek tele vannak méhkenyérrel, azokat szépen ki lehet pergetni és keretekbe vágni, s melyeket a méhekkel ki lehet tisztítani, de nem a szabadban, hanem a kaptár mézürébe, a hova a méheket egy nyíláson felengedjük, honnan egy pár nap múlva ki lehet venni és a jövő évre eltenni, a mely nagyon megfizeti a vele való fáradságot.

A keretbe vágás által levágandó, illetve levágott léprészeket is el lehet tenni, a melyeket a téli időben a jövő évi rajok számára szépen keretekbe fellehet ragasztani, a melyet a rajok a jövő évben dusan megfizetnek. Ezen lépdarabok biztos és gyors felragasztását a tél folyamán ezen lap hasábjain ismertetni fogom.

A régi és fel nem használható lépdarabokat ki kell főzni, melyből szép viaszot lehet kapni és a tél folyamán műlepeket lehet belőle készíteni. A kinek műlepprése nincsen, öntesse meg. A ki pedig nem akar vele foglalkozni, ne adja el potom áron a sonkolyosoknak, hanem küldje, vagy vigye be Székelyudvarhelyre, a méhész egyesületbe, a hol drágábban megfizetik, mint a sonkolyosok s még is ha műlepre szüksége lesz, onnan feldolgozás után olcsón tisztá és jó műlepet kap. A ki nem tudná az egyesületi igazgatóság címét, kérdezze meg Betegh Pál lapszerkesztő urat, Kossuth-utca 31. szám és ő készséggel ad utasítást, hogy hova és kinek kell vinni a lépeket, ahol okvetlenül átveszik kilóját 1 K 50 f árban. A kiürített szalmakast, a mely a mézeslépek kitörése által összemézesedik, nem tanácsos a szabadba kitenni, mint némelyek szokták, mert ez által a méheket rablásra ösztönözzük, a mézes szalmakast a lépek kiszedése után egy tiszta teknőre rá kell borítani, a melybe a méz szépen lecsorog, azután olyan helyre teendő, a hol a méhek hozzá nem férhetnek.

A tartalék lépeket lépszekrénybe vagy üres kaptárba rakjuk, és két hetenkint kén szalagot égetünk el benne, különben a viaszmolny rövid időn megsemmisíti a lépeket. A kinek lépszekrénye és üres kaptára nincsen, az száraz lépes kereteket 8-ával spárgával kösse össze és száraz szellős helyiségbe aggassa fel, így is szépen el lehet tartani.

Székelyzsombor, 1909. október 6.

Ambaris András,
méhész.

Tanulónak ügyes fiút
fizetéssel
azonnal
felvesz
Betegh Pál könyv-
nyomtató-intézetében Székelyud-
varhelyt.

Magyar kir. államvasutak.

Szám: 264586—909.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje 1909—1910-re.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon folyó évi október hó 1-én a téli menetrend lépett életbe, mely a jelenleg érvényben levő nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A Budapest keleti p. u. arad—tövisi vonalon.

A Budapest keleti pályaudvarról délután 2 órakor induló, Aradon át Predeálra közlekedő, valamint az onnan Aradon át Budapest keleti p. udvarra délután 1 óra 15 perckor érkező gyorsvonat Pusztatényő állomáson feltételeesen megállítatik.

A Budapest keleti p. u. Predeáli vonalon.

A Budapest keleti p. u. és Predeál között Aradon át közlekedő, Budapestről délután 2 órakor induló, illetve az ellenirányból Budapestre délután 1 óra 15 perckor érkező gyorsvonatok forgalma Brassó és Predeál között november hó 15-én tul, az egész téli évadon át fentartatik.

A Tövisről délután 2 óra 24 perckor induló gyorsvonatonál a személyszállítás Tövisről—Székelykörsárdig megszüntetetik.

A Küküllőszög—parajdi vonalon.

A Küküllőszögről délelőtt 9 óra 34 perckor Parajdra induló és az onnan délután 12 óra 43 perckor Küküllőszögre érkező személyvonat az idén az egész vonalon télen át is forgalomban marad.

Budapest, 1909. szeptember hó.

AZ IGAZGATÓSÁG.
Utányomás nem díjazatik.

Magyar Könyvviteli Folyóirat

havi folyóirat a könyvviteli ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: Karpáti Béla és Trautmann Henrik. Társzerkesztők: Kuntner Róbert, Szél Jenő, Zsengeri Manó. Megjelenik minden hó első napján egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Meször-u. 27. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhiv.

TÖRLEY PEZSGŐ

Grammofon és kitiűnő lemezek gyári árban kaphatók Betegh Pál könyv- és papirkereskedésében.

Székelyzsombor, 1909. október 6.

Ambaris András,
méhész.

BORI!
Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Magyar királyi államvasutak.

Üzletvezetőség Kolozsvárt.

33794 1909—II. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak kolozsvári mozdonykészítő műhelye kibővítése céljából szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához költött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál (Bocskai-tér 4 szám II. emelet 52 ajtó szám) valamint a kolozsvári osztálymérnökségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlatlathoz szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzá tartozó mellékleteket szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemzése mellett alá kell írni és az ajánlatot mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1909. évi október hó 28-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül, vagy posta útján beküldeni.

Az egyes munkanemekre külön-külön is lehet ajánlatot tenni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni.

Ajánlat a 35794 II. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt munkákra.

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5 százalékát készpénzben vagy biztosítékképpen értékpapirokban hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1909. évi október hó 27-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Bocskai-tér 4 szám földszint) letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értekezési papirokat a budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a név-értéket meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előírt módon tesznek, vagy a melyből valamely melléklet hiányzik nem vesszük figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1909. évi október hó 28-án déli 12 órakor fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1909. évi október hó 30-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik szóban forgó ipari munkát teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőnek vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban felemlítendőek és igazolandók.

Az ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ez ideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alólirott üzletvezetőség fentartja magát az azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1909. szeptember hó.

AZ ÜZLETVEZETŐSÉG,
(Utányomást nem díjazunk.)

A kadicfalvi ecet.

Az emberi szervezetre káros hatással bíró mérges anyagokat nem tartalmaz. A kadicfalvi ecettel savanyított ételek kellemes finom ízt nyernek. A kadicfalvi ecettel ellátott ugorka egy év múlva is üde, friss marad. A kadicfalvi ecet bármely borecettel versenyez. Kapható a kadicfalvi ecetgyárban és minden jobb fűszerkereskedőnél. Hamisításoktól óvakodjunk.

Eladó ház. Székelyudvarhelyt, a Kossuth-utca 85. sz. ház, 635c2. hrsz. ingatlan 830.82 négyszögöl területtel, szabad kézből eladó. Értekezni lehet: Kapeza Bálintnál Szentimre-utca 27. sz. alatt.

Magyar királyi államvasutak.

254423—1909.

„A” PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1910 évi január hó 1-től 1912 év végéig szükséges pályafentartási és műhelyi szerszámok és eszközökre, csákányok, lapátok, ásók, furók, ráspolyok, reszelők, fűrészek, vasgereblyék, szalagmértékek, bádovgató ollók, gyaluk, gyaluvasak, üvegvágo gyémántok, lakatok, jelzőszálók, kendertárcsák, fehérneműek, szénkosarak, továbbá bádogos munkák u. m. lámpások, kannák, tűzoltó és vízvedrek, durranógyutacs szelencék, jelző tárcsák, szelencék stb., továbbá: összehajlítható mérőpálcák, székek, aliszti karkötők, irattáskák, kalauzkürtök, irodalámpák, kalauzkürt zsinórok, kefeneműek, hőmérők, kavicsrostélyok stb. iparnemenként csoportosítva, ezennel pályázatot hirdet.

Ezen tárgyak szállítására a magyar királyi államvasutaknál érvényben levő általános és az egyes tárgyakra nézve fennálló különleges szállítási feltételek, rajzok és minták mérvadóak és kötelezők. Az említett feltételek, szabvány rajzok és határozmányok, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlat-tételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó „Ajánlati felhívás” és az egyévi mennyiséget feltüntető ajánlati űrlapok, melyeken az ajánlatok teendőek az igazgatóság anyag és leltár beszerzési (A III.) szakosztályánál Budapest, Andrassy-ut 73. szám II. emelet 46. ajtó, továbbá a magyar királyi kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, a minták pedig a budapest-józsefvárosi állomáson levő központi szertárban, a pályázati határidőig naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők, különben pedig a feltételek és rajzok az igazgatóság nyomtatvány, illetve tervtárból, a megszabott árak felízetése mellett; a pályázati részletes feltételeket tartalmazó „Ajánlati felhívás” és az ajánlati űrlapok 1—1 példányá pedig az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályánál díjtalanul megszerezhetők.

A pályázati felhívás teljes szövege, valamint az egyévi mennyiséget feltüntető ajánlati űrlapok ezenkívül valamennyi vidéken székelő üzletvezetőségünkönél is a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az aláírt és ivenként egy koronás m. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok az ivenként 30 filléres m. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt „Ajánlati felhívással” együtt lepecsételt borítékban a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési (A III.) szakosztályához címezve legkésőbb 1909. évi október hó 22-ének délelőtt 12 óráig benyújtandók, illetve ott átadandók, vagy posta útján oda küldendők.

A lepecsételt ajánlat külső borítékára világosan rávezetendő: „Ajánlat 254423—909. számhoz leltári tárgyak szállítására.”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek egyévi értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi október hó 21-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztárána letendő.

Nyertes szállító ezen bánatpénzt 10 százalékos óvadékra tartozik kiegészíteni.

Bánatpénz nélkül, vagy később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújthatnak be, avagy pót ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1909. évi szept. hó.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.
(Utányomás nem díjazatik.)